

[Ole Bernt Henriksen]

debat. Det, jeg har spejdet efter i denne redegørelse fra udenrigsministeren, var, om der var det, der skulle være i den, nemlig kontinuitet i forhold til den tidligere regerings politik, for ellers ville man bare sige, at nu vaklede Danmark enten i den ene retning eller i den anden retning, og begge dele ville være lige slemt. Det er ikke tilfældet. Danmark står fortsat på det standpunkt, at vi sammen med de andre nordiske lande sammen med EF og De Forenede Nationer systematisk skal prøve på at få det sydafrikanske regime til at ændre, om jeg så må sige, sine veje.

En anden del af indholdet af denne politik er, at alle ønsker dette pres indrettet sådan, at det ikke fra den ene dag til den anden slår det sydafrikanske samfundsliv i stykker – det ville formentlig gå hårdest ud over de svageste i dette samfund – men sådan, at det bliver mere og mere fordelagtigt for det hvide mindretal at gennemføre reformer, som Sydafrika sikkert skal have udenlandsk støtte til at gennemføre.

Se, det, der adskiller Sydafrika fra det øvrige Afrika og gør Sydafrika særpræget i Afrika, er, at landet har et retssystem, som vi gennem vores politik ikke skal knuse, men forvandle til en retsstat. Dette er målet med vores politik, der er at beskytte alle parter i Sydafrika.

Jeg kunne godt ønske, at forespørgerne her i dag viste samme konsekvente og, som jeg begyndte med at sige, rituelle interesse for forholdene i Afghanistan, forholdene i Polen, forholdene i Rusland, forholdene i alle de lande, hvor man end ikke kan henvise til et retssystem, der skal gøres til en retsstat, fordi man ved, at dette er aldeles håbløst, fordi man ved, at Sovjetunionen har gjort en ikke-ændring af sine egne indre tilstande til et spørgsmål om krig og fred. Det har og kan Sydafrika ikke; det skal vi være glade for, og det er baggrunden for forespørgslen.

Det dagsordensforslag, hr. Kelm-Hansen har fremsat, må jeg indrømme er ejendommeligt. Der står i det, at der skal rettes en fornyet henvendelse til de selskaber, der importerer kul fra Den sydafrikanske Republik, og der står, at det skal ske inden 1990, som om vi kunne binde ting frem til 1990 eller noget i den retning. Der står ikke noget om – det er der heller ikke blevet sagt noget om – hvad man vil gøre, hvis vi under opfyldelse

af dette kom til at mangle kul på et tidspunkt, hvor det var lige så koldt, som det normalt er på den dato, hvor vi har denne debat i dag.

Derfor har jeg svært ved at have noget forhold til dette dagsordensforslag, og da jeg er klar over, at der formentlig vil være et flertal for det, vil jeg ikke fremsætte noget andet dagsordensforslag, men allerede nu sige, at det konservative folkeparti ikke kan stemme for det.

Arne Christiansen (V):

Kontinuiteten i denne debat er jo allerede understreget. Denne debat kommer, som det er sagt, som en rituel handling hvert år. Jeg kan ikke betragte den som andet end en lejlighed til at føre en form for demonstrationspolitik, uden at der egentlig er nogen operative paragraffer i alt det, der sker her. Ganske vist er der tilløb til det i den dagsorden, socialdemokratiet i dag har foreslået.

Jeg var egentlig forberedt på at sige, at der ikke er nogen ændring i Danmarks holdning til Sydafrika, hvad enten vi har en socialdemokratisk regering, eller vi som nu har en ikke-socialistisk koalitionsregering; men med den stramning, der ligger i den noget ejendommelige dagsorden, må vi konstatere, at det er en uacceptabel – for ikke at bruge stærkere udtryk – holdning at overlade til elsselskaberne at føre udenrigspolitik. Udenrigspolitikken bør føres af regeringen og med et flertal her i folketinget. Hvis dagsordenen skulle blive vedtaget – den, der lever, vil få at se – så vil jeg gerne se, hvilke konsekvenser den vil få, når vi når frem til 1990. Der kan jo være sket meget både udenrigspolitisk og energipolitisk. Man kunne jo forudse – selv om jeg noterer mig, at udenrigsministeren ikke gik ind på detaljer vedrørende handelspolitik o. lign. og heller ikke brugte ordet »kul« – at det var kul, der skulle drages ind i debatten her.

Med det, jeg har sagt her, må det vel være helt klart, at venstre ikke kan stemme for denne dagsorden, og skulle den gå hen og blive vedtaget, så tror jeg, at forslagsstillerne skal gøre sig klart, at virkningerne vil blive særdeles minimale. Det vil måske skade mere, end det gavner, når en sådan holdning kommer til udtryk. Fra det ophøjede til det